

Kňazi desaťročia zneužívali deti

Rozbiehajúci sa sexuálny škandál so stovkami obetí má už aj talianska katolícka cirkev

Aféry so sexuálnym zneužívaním detí kňazmi sú vo svete pomerne časté. Najnovšia zasahuje úplné centrum katolicizmu - Taliansko.

Rím, Bratislava. Zneužívali ho noc čo noc v kúpeľni, v kňazovej spálni či dokonca v spovednici. Takto si spomína na svoje detstvo Alessandro Vantini, ktorý sa stal obeťou sexuálneho zneužívania počas svojho pobytu v katolíckom inštitúte pre nepočujúcich vo Verone.

Zneužívanie narástlo do obľudných rozmerov, chlapcov kňazi nútili do análneho a orálneho sexu či masturbácie. Vantini mal podľa vlastných slov pocit, „ako keby bol mŕtvy“. Povedal to pre agentúru AP. Teraz spolu s desiatkami ďalších ľudí s podobným osudom urobil niečo, čo je v Taliansku veľmi zriedkavé - rozhodol sa o svojom osude prehovoriť na verejnosti.

Strach umlčal obeť

Vantini o svojom trápení nikomu nepovedal, bál sa. „Ako som mohol otcovi povedať, že kňaz ma zneužíva? Nemohli ste to povedať rodičom, lebo by vás kňazi zbili,“ uviedol.

Vantini bol v inštitúte od šiestich do 19 rokov. Zneužívanie v ňom zanechalo hlboké stopy, podľa vlastného vyjadrenia trpel až do tridsiatky depresiami. Viníkov však nepotrestajú, keďže ich čin je už premlčaný.

V Taliansku je pritom cirkev medzi verejnosťou vnímaná veľmi pozitívne, aj médiá sa vyhýbajú kritike cirkevných inštitúcií. O výnimočnom postavení katolíckej cirkvi hovorí aj fakt, že v krajine so 60 miliónmi obyvateľov je viac ako 50-tisíc kňazov, toľko ich nie je ani v celej Južnej Amerike.

V talianskej spoločnosti sa len málo hovorí o sexe v súvislosti

s duchovnými, tým menej o sexe medzi dieťaťom a kňazom. „Je to najväčšie tabu zo všetkých. Toto je talianska provinčnosť,“ povedala pre AP sudkyňa Jacqueline Monica Magiová, ktorá ešte ako prokurátorka viedla niekoľko súdov s pedofilmi. Mlčanie teraz spolu s Vantinim prelomilo 67 bývalých študentov veronského Inštitútu Antonia Provola pre nepočujúcich. Zneužívania sa podľa ich vyjadrení odohrávali od 50. do 80. rokov minulého storočia, pričom spomenuli aj konkrétne mená.

Je medzi nimi aj bývalý veronský biskup Giuseppe Carraro, ktorý mal byť, paradoxne, blahoslavený. Vatikán tento proces pozastavil a čaká na výsledky vyšetrovania. Súčasný biskup Giuseppe Zenti najprv obvinenia označil za klamstvo. Po tom, ako sa jeden z kňazov priznal, však nariadil interné vyšetrovanie a to preukázalo, že k zneužívaniu naozaj dochádzalo.

Špička ľadovca?

Oveľa väčšie prípady zneužívania v posledných rokoch odhalili v USA či v Írsku, kde cirkev musela obetiam vyplatiť vysoké odškodné.

V Taliansku síce zatiaľ ide o menšie kauzy, ale môže ísť len o špičku ľadovca. Agentúra AP píše, že v posledných desiatich rokoch obvinili 73 talianskych kňazov zo zneužívania viac ako 235 neplnoletých.

Matúš Krčmárik, SME, 21.9.2009

„O zneužívaní sme nemohli povedať rodičom, lebo by nás kňazi zbili. Alessandro Vantini, obeť sexuálneho zneužívania

Sexuálne škandály cirkvi

Sexuálne zneužívanie maloletých kňazmi je jedným z najčastejších dôvodov kritiky cirkvi. Podobnú kauzu má takmer každá väčšia krajina.

Mesto kostolov

V katolíckom Krakove je množstvo kostolov a bazilík. Na uliciach bežne stretnete mníchov či duchovných v typickom oblečení.

Najväčšia Mariacka bazilika na Hlavnom námestí je predeľná zábradlím a má aj dva vchody: jeden pre zvedavcov, druhý pre modliacich sa. Radšej preto zaplaťte 1, 5 eura (6 zlotých/45 Sk), aby ste si vychutnali Čiernu Madonu, zdobené okná či veľmi realistické stredoveké súsošie 12 postáv z 15. storočia.

V Bazilike svätého Františka uvidíte najväčšie okno z farebného skla s motívom stvorenia sveta. Oproti nej je Palác krakovských biskupov, z ktorého vám kýva Ján Pavol II. Hneď vedľa je univerzita pomenovaná po tomto pápežovi z Poľska. Františkánsky kostol ukrýva v krypte tisícku zachovaných mumifikovaných tiel. (jap)

Plus jeden deň, 19.9.2009

Írsko

V roku 2005 odhalili, že vo Fernskej diecéze sa stalo viac ako sto prípadov sexuálneho zneužívania detí.

USA

Až 80 percent prípadov zneužívania detí kňazmi sa stalo v Spojených štátoch. Obvinili už 4392 kňazov, cirkev vyplatila milióny dolárov.

Taliansko

O dlhodobom sexuálnom zneužívaní v 50. až 80. rokoch prehovorilo 67 bývalých študentov inštitútu pre nepočujúcich vo Verone.

Poľsko

V roku 2002 odstúpil z funkcie arcibiskup Juliusz Paetz. Obvinili ho, že sexuálne zneužíval mladých kňazov, on to však popieral.

Rakúsko

Pre podozrenie zo sexuálneho zneužívania musel v roku 1995 z funkcie odísť kardinál Hans Herman Groer.

Ovocné figúrky na obale sexujú!

Ľudia sa sťažujú na cukríky Haribo. Chcete kúpiť deťom obyčajné cukríky a zrazu nevíete, či nedržíte v rukách tovar pre dospelých? Obaly cukríkov Maoam vzbudzujú vo svete rôzne emócie a čoraz viac ľudí proti nim protestuje. Podľa nich totiž ovocné figúrky na obaloch vyslovene sľúžia. Cukríky sa dajú kúpiť aj na Slovensku.

Rozruch okolo cukríkov sa začal vo Veľkej Británii. Na ich výrobcu firmu Haribo tam dokonca otec dvoch detí podal sťažnosť. „Ovocné figúrky tam vyzerajú, akoby mali pohlavný styk. Navyše majú na tvári nechutný výraz.

Moja žena si z toho šoku musela sadnúť v parku na lavičku, „vyhlásil Simon Simkins pre britské noviny Daily Telegraph. Myslí si, že ide o obyčajné pornografické ilustrácie ovocných postavičiek. Podobný názor majú aj viacerí nemeckí katolíci. Cukríky sa s týmto obalom predávajú od roku 2002. Podľa predstaviteľov firmy Haribo mali doteraz od verejnosti skôr pozitívne ohlasy. To tvrdia aj predstavitelia Haribo pre Česko a Slovensko.

„Myslíme si, že obrázky na obaloch ovocných karameliek Maoam sú nevinné a zábavné, „povedal pre Čas.sk Jan Růžanský z firmy Haribo.

Nový Čas, 19.9.2009

Neplnoleté dievčatá by nemali potrebovať súhlas rodiča na interrupciu. Navrhuje to rezort zdravotníctva. Parlament pritom len pred tromi mesiacmi schválil zákon, ktorý súhlas rodičov ukladá.

Redaktorka: „Rezort zdravotníctva argumentuje: Na Slovensku máme dva zákony. Interrupčný hovorí o tom, že ženy od 16-ich rokov nepotrebujú pred vykonaním interrupcie súhlas rodiča. Poslanci však v júni schválili novelu zákona o zdravotnej starostlivosti. Podľa nej neplnoleté dievča podpis rodiča potrebuje.“

Zuzana Čižmáriková, hovorkyňa Ministerstva zdravotníctva SR: „Ministerstvo zdravotníctva potrebuje teraz urobiť tú novelu tak, aby sa opäť zachoval právny stav.“

Daniel Lipšic, podpredseda KDH: „Vždy platí neskorší zákon.

O dcérinej interrupcii nemusíte vedieť

Rodičia, pozor!
O dcérinej interrupcii nemusíte vedieť

Len pár týždňov platí zákon, podľa ktorého musia mať dievčatá do 18 rokov na interrupciu aj súhlas svojich rodičov.

Rezort zdravotníctva to chce zmeniť tak, aby mohli ísť mladé dievčatá na potrat aj bez ich vedomia.

Dve čiarky na tehotenskom teste nemusia pre ženu vždy znamenať len radosť z toho, že čaká bábätko. Rezort zdravotníctva navrhuje, aby tehotné dievčatá, ktoré majú menej ako 18 rokov, nepotrebovali na podstúpenie potratu súhlas od rodičov. Argumentuje tým, že rozhovor s rodičmi na túto tému môže dcéram spôsobiť psychické problémy.

„To je neuveriteľné.

Lekári sami krúčia hlavou. To je absurdum, „tvrdí poslankyňa Ľudmila Mušková (HZDS). Práve z jej iniciatívy vzišiel zákon, podľa ktorého musia mať deti do 18 rokov na podstúpenie interrupcie súhlas svojich rodičov. Navyše tento zákrok môžu všetky ženy absolvovať až dva dni od poučenia o jeho následkoch. „Menej psychicky

náročné je povedať to rodičom, ako znášať dôsledky zákroku celý život, „myslí si o argumentoch Mušková. Jej zmenu vtedy podporila väčšina poslancov.

Úplne opačný názor má Oľga Pietrušová zo Spoločnosti pre plánované rodičovstvo. „Ja to schvaľujem. Takmer 18ročné dievča už má právo rozhodovať o svojom živote, „myslí si o pláne ministerstva.

Ako chce ministerstvo zmeniť interrupcie?

Umelé prerušenie tehotenstva je na Slovensku možné do 12. týždňa tehotenstva bez udania dôvodu. Ak sa zistí, že genetický vývoj plodu je chybný, interrupcia sa dá vykonať do 24. týždňa. Žene, ktorá sa rozhodne zákrok podstúpiť, musí lekár vysvetliť jeho riziká. Na rozmyslenie dostane dva dni.

Pred niekoľkými dňami začal platiť zákon, podľa ktorého musia mať neplnoleté dievčatá na interrupciu súhlas od svojich zákonných zástupcov. Rezort zdravotníctva chce túto povinnosť zo zákona odstrániť.

Rezort Richarda Rašiho chce zmeniť zákon o interrupciách.

(vš), Nový Čas, 19.9.2009

Interrupcia: Sporná novela

Ja si myslím, že naozaj ministerstvo koná pod tlakom skôr takých nejakých radikálnych lobistických združení.“

Redaktorka: „Ministerstvo trvá na svojom. Hranicu chce znížiť na 16 rokov.“

Zuzana Čižmáriková, hovorkyňa Ministerstva zdravotníctva SR: „Ak je mladá žena zneužívaná svojim zákonným zástupcom, tak podľa súčasnej novely 576-čky, si práve od tohto zákonného zástupcu musí pýtať povolenie.“

Redaktorka: „Predkladatelia nedávnej novely nad postojom ministerstva krúčia hlavou.“

Ľudmila Mušková, poslankyňa NR SR (ĽS-HZDS): „Tento argument je absolútne absurdný. Ak sa nájde právny zástupca, rodič alebo hocikto iný, ktorý zneužíva dieťa, tak ten zástupca je súdom zbavený

zastupovania alebo otcovstva.“

Redaktorka: „Štefan Zelník argumentuje, že napríklad 16-ročnému dievčaťu nepredajú cigarety ani alkohol. Ak by sa však rozhodlo pre interrupciu, podľa návrhu ministerstva by sa nemuselo nikoho pýtať.“

Člen Výboru NR SR pre zdravotníctvo (SNS): „Ak sa jedná o operáciu v celkovej anestéze, ktorá má samozrejme svoje úskalí, by nemal byť informovaný rodič a nemal by s tým súhlasiť. Myslí si, že to by nebola správna cesta.“

Redaktorka: „Novela zákona z dielne rezortu zdravotníctva, aby interrupcie boli pre neplnoleté dievčatá dostupnejšie, ešte musí schváliť vláda a parlament.

Peter Revús
a Andrea Predajňová
STV Jednotka, 21.9.2009

Talianska cirkev má škandál sexuálneho zneužívania

Rím - Taliansko v tomto období rieši najväznejší sexuálny škandál v radoch cirkvi vo svojej histórii. Takmer sedem desiatok bývalých študentov veronského katolíckeho inštitútu sa rozhodlo verejne rozprávať o tom, čo medzi stenami školy zažili a dokonca podali trestné oznámenie na konkrétnych kňazov. Tí ich mali v minulosti nútiť do sexu. „Dochádzalo k tomu každý deň, v izbe kňaza, v umyvárni a niekedy dokonca i v spovednici,“ vypovedal po rokoch Alessandro Vantini, jeden zo zneužívaných

chlapcov. Od šiestich do devätnásť rokov študoval v katolíckom inštitúte Antonia Provolu pre nepočujúcich. V čase sexuálneho zneužívania kňazmi si vraj prial radšej smrť. V Taliansku, kde je cirkev jednou z najrešpektovanejších inštitúcií, je to veľmi neobvyklé. Súčasný veronský biskup Giuseppe Zenti spočiatku označoval obvinenia za lži. Keď sa však jeden z kňazov priznal, nariadil interné vyšetrovanie, ktoré potvrdilo, že k takým zločinom v inštitúte naozaj dochádzalo. (čtk), HN, 21.9.2009

Taliansko o sexe kňazov s hluchými deťmi už nemlčí

Neprezradíš. Jedenáste prikázanie pre obeť zneužívania kňazmi v Taliansku padlo. Po jednej z výpovedí sa pretrhla hrádza a s bolestivými spomienkami na zvrátene chápanú lásku k blížnemu sa prihlásili desiatky ľudí. Vatikán v šoku zisťuje, ako blízko za jeho múrmi muži v sutanách znásilňovali tých, ktorých mali chrániť. Zapletený v škandále bol údajne aj biskup, ktorý sa po smrti stal kandidátom na blahoslavenie.

„Ako som mohol povedať otcovi, že so mnou mal kňaz sex? Nemohli ste to povedať rodičom, pretože kňaz by vás zbil,“ vysvetlil päťdesiatdeväťročný Alessandro Vantini dôvody, pre ktoré o temných stránkach svojho detstva tak dlho mlčal. Napokon však už prestal vladať byť ticho - a po priznaní zistil, že nie je sám.

Vantini od šiestich rokov navštevoval cirkevný inštitút pre hluché deti vo Verone. Hluchí k protestom chovancov boli však viacerí kňazi a laickí zamestnanci. „Dochádzalo k tomu každý deň, v kňazovej izbe, v kúpeľni a niekedy dokonca v spovednici,“ hovorí o brutálnom znásilňovaní Vantini, ktorý si často želal zomrieť. „Trpel som depresiami až do tridsiatky,“ tvrdí.

K jeho vyhláseniam sa pridali desiatky bývalých študentov inštitútu. Aj Vantiniho bývalý spolužiak Gianni Bisoli v obžalobe uviedol mená kňazov, ktorí ho nútili k orálnemu

sexu. Zo zneužívania obvinil aj bývalého veronského biskupa Giuseppe Carraru, ktorý na ňom mal skúšať rôzne sexuálne praktiky. Carraro mal byť pritom onedlho blahoslavený. Proces blahorečenia teraz Vatikán zastavil a čaká sa na výsledky vyšetrovania.

Súčasný veronský biskup Giuseppe Zenti spočiatku obvinenia odmietol a, naopak, bývalých študentov obvinil z toho, že ich výpovede sú len súčasťou sporu o majetky, ktorý katolícka cirkev viedla s asociáciou hluchých študentov. Keď sa však jeden z obvinených kňazov k sexu so študentmi priznal, Zenti sa ospravedlnil a nariadil vyšetrovanie.

V Taliansku, kde je cirkev jednou z najväznejších a najdôveryhodnejších inštitúcií, boli morálne poklesky duchovných dlhodobo tabu. Agentúra AP zozbierala zmienky o sexuálnom obťažovaní - za posledných desať rokov sa v zozname ocitlo 73 duchovných, ktorí zneužívali 235 mladistvých, 67 z veronského inštitútu. Tieto údaje však môžu byť len špičkou ľadovca. V Taliansku totiž pôsobí viac ako 50-tisíc kňazov, čo je viac ako v celej Južnej Amerike či Afrike.

Katolícku cirkev škandály so sexuálnym zneužívaním, vynárajúce sa z minulosti, prenasledujú po celom svete. K najväčším patria prípady v Spojených štátoch a Írsku, kde miestne diecézy vyplatili miliardy eur. zah, ČTK, PRAVDA, 22.9.2009

Chlapci: Neboli to mníši

12. máj 2009 polícia vtrhla do bratislavského kláštora františkánov. Po rozsiahlej domovej prehliadke zhabala počítače, mobily, USB kľúče, CD aj časopisy s údajne homosexuálnym pornom. Vyšetrovatelia zatkli a odvliekli troch františkánskych mníchov, ktorých obvinili zo sexuálneho zneužívania 14-ročného Lukáša a 12-ročného Alojza. Chlapci chodili do kostola na detské omše.

Po štyroch mesiacoch sa policajná verzia prípadu, ktorú bombasticky otvorila televízia Joj, zrútila ako domček z karát. V kláštore sa nenašlo nijaké porno, podozrenie zo zneužívania chlapcov františkánmi vylúčila aj analýza biologických stôp, zaistených počas policajnej razie. Chlapci navyše včera zmenili svoje výpovede v prospech františkánov. Zneužívať ich mal rodinný známy. „Hovoril mi, aby som si ho dával do úst,“ povedal Lukáš v relácii Paľba televízie Markíza. Verziu s františkánmi si chlapci vymysleli z obavy pred pomstou údajného pedofila. Polícia o ďalšom postupe mlčí, františkánov doteraz obvinenia nezabavila. Marek Vagovič, SME, 23.9.2009

Schválenie Lisabonskej zmluvy nepovedie k povoleniu interrupcií

Katolícka cirkev v Írsku pre októbrovým druhým referendom o Lisabonskej zmluve veriacich uistila, že zmluva nebude znamenať povolenie interrupcií. Takéto obavy boli jedným z dôvodov, prečo ju írski voliči vlni v referende odmietli. Rádio VIVA, 22.9.2009

Po hrádzi jazdili mníšky

Teplé jesenné lúče b vylákali na dunajskú hrádku všetkých, ktorí majú radi pohyb na čerstvom vzduchu.

„Neďaleko Hamuliakova sme na bicykloch stretli aj dve mníšky,“ napísal čitateľ Nového Času. Neprekázalo im ani pre šport nie práve najvhodnejšie oblečenie. „Každá rehoľa má svoje vlastné pravidlá v súvislosti s oblečením,“ povedal Novému Času hovorca KBS Jozef Kováčik. (jt), Nový Čas, 22.9.2009

Oltár Majstra Pavla z Levoče má aj Banská Bystrica. No takmer utajený

Turisti ho môžu obdivovať len v čase bohoslužieb a iných pobožností, no zvečniť na fotografii, alebo nasnímať kameru ho nesmú. Takmer 10m vysoký oltár, ktorého autorom je Majster Pavol z Levoče a ktorý sa nachádza v Kostole Nanebovzatia Panny Márie v Banskej Bystrici, je pritom klenotom a jednou z najväčších atrakcií mesta pod Urpínom. Je prototypom hlavného oltára Kostola svätého Jakuba v Levoči, ktorý tiež vytvoril Majster Pavol. Katolícka cirkev si však jeho propagáciu na turistické účely neželá. A aj preto o oltári nevedia nielen mnohí návštevníci mesta, ale často ani samotní Banskobystričania. „My tu máme oltár Majstra Pavla? A nerobíte si žarty? Vôbec o tom netuším,“ reagoval 30-ročný Banskobystričan Jozef Bauer. Zďaleka nie je sám. Turistický sprievodca Branislav Stančík hovorí, že toto vzácné ranogotické dielo, ktoré majster Pavol dokončil v roku 1509, je naozaj pomerne málo známe. „Je to na škodu, lebo ľudia - keby bola možnosť, by ho obdivovali určite v oveľa väčšej miere ako v súčasnosti,“ zamýšľa sa Stančík.

Cirkev sa o oltár obáva

Dekan banskobystrického dekanátu Jaroslav Pecha vysvetľuje, že ich postojom je poukázať na vzťah štátu k pamiatkam, na ktoré zvyčajne skoro vôbec nie je ochotný prispievať. Oltár podľa neho pred ľuďmi neukrývajú, v Kaplnke svätej Barbory si ho v čase, keď je kostol otvorený, môžu pozrieť. „Jeho fotenie je však zakázané,“ podčiarkol Pecha. Cirkev sa obáva aj jeho možného poškodenia či odcudzenia jeho častí. Stančíka ako sprievodcu turistov takýto postoj mrzí. Oltár Majstra Pavla v ich meste považuje za niečo také výnimočné, čo by v prípade jeho propagácie ako turistického produktu priťahovalo množstvo zvedavcov. Podľa jeho informácií sa traduje, že vzácny oltár vyrobil Majster Pavol z Levoče na požiadanie krakovského a levočského mešťana Jána Thurza, ktorý sa koncom 15. storočia usadil v Banskej Bystrici a kúpil či prenajal si miestne bane.

Dalšie vzácné klenoty

Sprievodca turistov Stančík však upozorňuje, že Kostol Nanebovzatia Panny Márie má aj iné vzácné klenoty. Patrí k nim súsošie Krista na Olivovej hore, ktoré je umiestnené v zasklenej nike na južnej strane kostola a turisti ho na rozdiel od oltára Majstra Pavla môžu

kedykoľvek vidieť i fotiť. Súsošie prežilo aj rozsiahly požiar chrámu z roku 1761. Nezachovalo sa na ňom žiadne meno či značka autora, no predpokladá sa, že autorom tohto diela, ktoré patrí k najvýznamnejším neskorogotickým pamiatkam na Slovensku, je Švajčiar Wit Stosz. „Tento umelec postavil koncom 15. storočia najväčší gotický oltár na svete a zanechal geniálne diela aj v Norimbergu a vo Viedni. Predpokladá sa, že v Banskej Bystrici sa zastavil a asi rok pobudol na prelome 15. a 16. storočia a v tom období si obyvatelia výrobu tohto diela u neho objednali,“ hovorí Stančík. Dielo nie je podpísané, no súsošie má viacero znakov pripomínajúcich Stoszov štýl práce. „Patril k nim aj detail -plášť postavy skrútený do tvaru ucha. A taký sa nachádza aj na tomto našom súsoší,“ dodal Stančík.

Ak sa však turista pohľadom na súsošie neuspokojí a k oltáru Majstra Pavla z Levoče v kostole v Banskej Bystrici sa nedostane, má ešte iné možnosti, kde sa jeho diela dajú vidieť. Na Slovensku je viacero kostolov a chrámov s oltármi či sochami, ktorých autorom je práve Majster Pavol.

Kto bol Majster Pavol z Levoče?

Nevie sa, kde sa narodil ani odkiaľ prišiel. Známe je len to, že po roku 1500 sa usadil v Levoči. Mohol byť levočský rodák, ako sa aj narodil na území súčasného Talianska, Nemecka či Rakúska. Jeho priezvisko je neznáme. Predpokladá sa, že svoju kariéru začal v Krakove. Isté je to, že Majster Pavol bol neskorogotický rezbár a sochár a je tvorcom najvyššieho dreveného oltára na svete. Meria 18,62 m a vidieť ho možno v levočskom Chráme sv. Jakuba. Po tom, čo sa usadil v Levoči, otvoril si tam rezbársku a pravdepodobne aj maliarsku dielňu. Jeho diela sa nachádzajú v Šariši, no aj v Liptove či Gemeri. Ich spoločným znakom je nielen kvalita, ale aj zachovaný rozsah. V Levoči prežil najmenej 30 rokov, istý čas však pracoval a pôsobil aj v Sabinove a Banskej Bystrici.

V Levoči sa rozhodol zostať pravdepodobne preto, že v tom čase tam bola významná rezbárska dielňa vedená majstrom Vavrincom. Najskôr v nej pracoval ako tovariš, neskôr ju viedol. Majster Pavol sa oženil s dcérou majstra Vavrinca a mal s ňou tri deti: Lukáša, Margitu a Dorotu. V Levoči si postupne získal vysoké spoločenské postavenie a bol aj členom levočskej

mestskej rady. Jeho dielňa v tomto meste bola v prevádzke do roku 1925. Zomrel okolo roku 1540 v Levoči.

Števo Rimaj, PRAVDA, 21.9.2009

Najznámejšie diela levočského umelca

Najznámejším a vrcholným dielom Majstra Pavla z Levoče je národná kultúrna pamiatka - hlavný 18,62 metra vysoký oltár v Chráme svätého Jakuba v Levoči s výjavom poslednej večere a sochami Madony, svätého Jána a svätého Jakuba. Je tiež autorom oltára Narodenia, na ktorom sú zobrazení Madona, svätý Jozef, dvaja pastieri a traja anjeli, oltár svätého Mikuláša, oltáre štyroch Jánov, oltár svätej Anny, jazdeckej sochy svätého Juraja v bočnej kaplnke a Ukrižovaného zo skupiny Ukrižovanie. Všetky sa nachádzajú v Chráme svätého Jakuba.

Diela Majstra Pavla možno vidieť aj v iných mestách a kútoch Slovenska, najmä na Spiši. Výjav poslednej večere znázorňuje na hlavnom oltári svätého Juraja vo farskom kostole v Spišskej Sobote. V Hrabušiciach zdobí hlavný oltár kostola ďalšie z diel Majstra Pavla. Je aj autorom bočného oltára svätej Anny v tom istom chráme. Z dielne Majstra Pavla pochádza aj hlavný oltár svätej Margity v kostole v Mlynici. Pavol sa ako autor podpísal pod sochy Madon v Ľubici a v Slovenskej Vsi. K jeho najlepším dielam patrí aj skupina Kalvária v Spišskej Novej Vsi. Viaceré jeho diela, ktoré v minulosti bývali súčasťou kostolov a chrámov, sú dnes v múzeách. Vidieť ich možno v Bratislave, Prahe či Budapešti. Tvorba tohto rezbárskeho génia sa viaže aj k iným regiónom Slovenska. V oblasti Šariša je meno Majstra Pavla spájané so Sabinovom, Sviniou, s Chmiňanmi a Lipanmi, v Gemeri s Chyžným, v Liptove s Liptovským Mikulášom a obcami Liptovský Trnovec a Okoličné. Nezmazateľnú stopu zanechal aj v Banskej Bystrici v podobe oltára sv. Barbory s Madonou a dieťaťom v Kaplnke sv. Barbory v Kostole Nanebovzatia Panny Márie v Banskej Bystrici.

Na rozdiel od oltára Majstra Pavla z Levoče súsošie Krista na Olivovej hore si môžu ľudia pozrieť kedykoľvek. Števo Rimaj, PRAVDA, 21.9.2009

V jeho veži sa na omšu zvonit' nebude

V Trnave pribudne trinásť kostol. Uskromnili sa. Kostol za vyše 1,5 milióna EUR podľa predstáv bývalého arcibiskupa Jána Sokola nepostavia. Farský úrad chce lacnejšiu verziu.

Nad stavbou Kostola Božieho milosrdenstva sa začalo uvažovať zhruba pred desiatimi rokmi. „Mesto vtedy farskému úradu prenajalo pozemok na 99 rokov za symbolickú korunu s tým, že sa tam vybuduje pastoračné centrum, „ informoval hovorca mesta Pavol Tomašovič. Návrh trnavských architektov Ďurkovicov sa však nepáčil vtedajšiemu arcibiskupovi Jánovi Sokolovi, ktorý chcel vybudovať podobný kostol ako v jeho rodných Jacovciach.

„Chcel, aby stavbe dominovala 41 metrov vysoká veža.

Náš návrh bol však o niečo inom,“ povedal architekt Jozef Ďurko. Hoci Ján Sokol poveril projektom iného architekta, jeho predstava sa napokon realizovať nebude. „Kostol za viac ako 1,5 milióna EUR (47 miliónov Sk) je nad naše finančné možnosti, „ povedal nový trnavský dekan Marcel Kubinec. „Rozhodli sme sa pre skromnejší pôvodný projekt,“ dodal. S výstavbou kostola s kapacitou 300 miest sa začne koncom septembra.

Stát' by mal do troch rokov.

Stavbe v tvare otvorenej náruče bude dominovať viac ako 20-metrová veža. Obyvateľov blízkych bytoviek poteší, že zvonit' na omše sa v nej nebude. (kop), Nový Čas, 22.9.2009

Za účasti ministra školstva Jána Mikolaja položili dnes v priestoroch bývalej detskej nemocnice základný kameň nového areálu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a otvorili aj zrekonštruované posluchárne. Súčasťou osláv 50. výročia založenia Univerzity, bol aj sprievod akademických funkcionárov mestom a slávnostné zhromaždenie akademickej obce.“

Redaktorka: „Univerzita ako jedna zo šiestich úspešne prešla procesom akreditácie, v súčasnosti na nej študuje viac než 8 000 študentov. Najstaršou fakultou je Lekárska, najmladšou, založenou v januári 2007, ktorá sa ešte len buduje, je Filozofická. Rektor uni-

Čaj Benedikt bude stáť 35 korún

Pápež Benedikt XVI. vyvolal blížiacou sa 55-hodinovou návštevou Českej republiky od 26. do 28. septembra podľa očakávania obrovský záujem veriacich nielen v Česku. Na stretnutie s hosťom z Vatikánu sa chystajú ľudia z Rakúska, Nemecka, Poľska, ale aj zo Slovenska.

„Viac ako desaťtisíc Slovákov sa už oficiálne zaregistrovalo,“ povedal pre Pravdu Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska. Predpokladá, že na návštevku pápeža v Česku bude zvedavých ešte o ďalších približne päťtisíc Slovákov viac. „Okrem toho pôjde do Brna a Starej Boleslavi šesť slovenských biskupov,“ dodal.

V sobotu, v prvý deň návštevy Česka, zavíta Svätý otec do Prahy. O deň neskôr má v pláne veľkú bohoslužbu v susedstve brnianskeho letiska a v pondelok 28. septembra navštívi Starú Boleslav pri príležitosti Národnej svätováclavskej púte.

Podľa portálu iDnes len návšteva pápeža v Brne bude stáť Juhomoravanov 20 miliónov českých korún (približne 502-tisíc eur), ktoré investuje kraj a mesto Brno. Ďalšie milióny zaplatí štát a cirkev. Tá však čísla zatiaľ drží v tajnosti. Na oplátku možno niektorým prinesie Svätý otec aj možnosť zarobiť si slušnú sumu. Podľa spomínaného

zdroja bude napríklad Čaj Benedikt stáť 35 korún (asi 1,40 eura), zvonček s jeho podobizňou tri stovky (asi 12 eur) a obraz 2 500 eur.

Spomínané využitie podobizne pápeža nie je jednoduché. O povolenie treba požiadať Vatikán a za jej využitie sa musí zaplatiť. Napríklad podnikateľ Jan Chmela za povolenie použiť fotografiu pápeža na škatuli s oplátkami investoval 100 eur.

„Sortiment stánkov sme vybrali podľa významu návštevy Svätého otca. Bude tam občerstvenie, aby sa pútnici mali možnosť nasýtiť. Ďalej tam budú náboženské predmety a literatúra, aby si mohli odviezť pamiatku,“ citujú agentúry Martinu Jandlovú, hovorkyňu brnianskeho biskupstva.

Pripravení sú nielen veriaci, podnikatelia, ale aj kulisy podujatia. Napríklad baldachýn, ktorý zastrešuje pódium pre pápeža na brnianskom letisku, je už hotový. „Robíme posledné úpravy. Vystužujeme nosné kotvy, aby pódium odolalo vetru. Okrem konštrukcie veľkého pódia budú tvoriť kulisu aj dve menšie, jedno hudobné a jedno v stanovom mestečku určené na koncerty. Pripravené sú aj veľké stany pre biskupov, kňazov a usporiadateľov,“ informoval Petr Petkovský zo spoločnosti Sun Drive.

ta, ad, PRAVDA, 22.9.2009

50. výročia založenia

Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

verzity, Ladislav Mirossay: „Vo vedeckej činnosti je najúspešnejšia Prírodovedecká fakulta, v činnosti štúdia zahraničných študentov a v získavaní finančných prostriedkov Lekárska fakulta, čo sa týka dynamiky rozvoja Filozofická fakulta, čo sa týka kvality výučby Právnická fakulta je určite špičkovou fakultou na Slovensku a fakulta Verejnej správy je jedinou na Slovensku v tejto oblasti, že vychováva odborníkov pre verejnú správu.“

Redaktorka: „Najmladšia Filozofická fakulta by sa mala presťahovať do upravených priestorov bývalej detskej nemocnice, kde sa práve ukončuje fáza rekonštrukcie inžinierskych sietí.

Opäť Ladislav Mirossay: „Keď všetko dobre pôjde, tak prvou väčšou investíciou zo štrukturálnych fondov bude práve rekonštrukcia posluchárne na Kostlivého a rekonštrukcia celej budovy, jej premena na centrálnu Univerzitnú knižnicu.“

Redaktorka: „Na dnešnej slávnosti sa zúčastnili aj rektori zahraničných univerzít, predstavitelia verejnej, súkromnej a politickej sféry. Medzi pozvanými hosťami nechýbal ani košický arcibiskup, metropolita Alojz Tkáč, ktorý univerzite zaželal: „Vivat, crescat, floreat! Nech žije, nech vzrastá a nech prekvitá.“

Mária Čigášová
Rádio Lumen, 21.9.2009

Da Vinciho kód pobúrili cirkev, pre Stratený symbol čitatelia šalejú

Hneď v prvý deň po vyjdení najnovšieho románu Dana Browna sa predalo milión kusov Strateného symbolu v tvrdej väzbe a v podobe elektronických kníh. A už teraz dalo vydavateľstvo Random. House dotlačiť ďalších 600-tisíc kópií. Lost Symbol vyšiel minulý utorok v náklade päť miliónov výtlačkov pre severoamerický trh a jeden a pol milióna pre Veľkú Britániu a Európu.

Najnovší Brownov román dostať aj v slovenských kníhkupectvách. „Lost Symbol sa predáva vynikajúco,“ povedal Peter Lipovský z vydavateľstva Slovart, ktoré anglický originál distribuuje. „Aj my sme spustili predaj 15. septembra a po týždni máme po kníhkupectvách rozvezených tritisíc kusov,“ dodal Lipovský.

Slovart pripravuje na trh aj slovenský preklad: „Stratený symbol vydáme v deň s magickým dátumom, 10. februára 2010,“ povedal Peter Lipovský.

Keď neznámy Američan Dan Brown vydal pred šiestimi rokmi román Da Vinciho kód, poriadne rozhneval najvyšších predstaviteľov katolíckej cirkvi. U čitateľov však mal úspech. Jeho novinka sa slobodomurárom, o ktorých píše, páči. „Mám k nim veľký rešpekt,“ povedal autor v rozhovore pre americké médiá.

Stratený symbol je už tretou knihou, v ktorej Brown rozpráva príbeh s lúštitelom historických symbolov Robertom Langdonom. Ten vo washingtonskom Kapitole nájde odseknutú ruku prominentného slobodomurára Petra Solomona. Tajomné tetovanie na ruke odštartuje naháňачku, na ktorej profesor po múzeách rieši zložité rébusy.

A aj teraz je po jeho boku žena - sestra slobodomurára Katherine Solomonová.

Záujem o knihu potvrdzuje, že tajomno ľudí priťahuje. Veď slobodomurári sú doslova zosobnením tajomna. Používajú tajné symboly a rituály, aj ich ciele sú pre väčšinu ľudí nejasné. A odjakživa ich prenasledovala cirkev, rôzni vládatelia, ale napríklad aj nacisti a komunisti.

Vlado Pisár, PRAVDA, 23.9.2009

Krvavé letáky opäť zaplavili ulice slovenských miest

Ulice veľkých miest znovu zaplňajú aktivisti proti potratom. Okoloidúcim rozdávať letáky, ktoré umelé prerušenie tehotenstva prirovnávajú ku genocíde. Lekári, ktorí interrupcie vykonávajú, majú v materiáloch nálepku príslušníkov SS.

Aktivity sú súčasťou kontroverznej kampane, ktorá sa na jeseň opäť rozbieha. Stojí za ňou organizácia Centrum pre bioetickú reformu. „Úlohou ženy je postarať sa o dieťa, alebo ho dať na adopciu. Potrat však nikdy nesmie byť legitímnou

voľbou,“ tvrdí riaditeľka centra Jana Tutková.

Podľa Adriany Mesochoritisevej z občianskeho združenia Možnosť voľby je táto kampaň zvrátená a nechutná. „Počet potratov je potrebné znížiť, tou správnou cestou je však sexuálna výchova v školách,“ myslí si.

Počet prípadov umelého prerušenia tehotenstva každý rokom klesá. Vlni ich bolo vyše 13-tisíc. Najmenej žien sa pre interrupciu rozhodlo v Prešovskom kraji a najviac v Košickom.

ad, PRAVDA, 21.9.2009

Navštevuje bahaiskú školu!

Škola, ktorú navštevuje syn premiéra Roberta Fica Michal (16), je údajne inšpirovaná bahaiským učením. Pravda je, že riaditeľka tejto školy Zarin Buckingham bola nasledovníčkou bahaiského náboženstva a vystupovala na konferenciách Európskeho bahaiského obchodného fóra. Odmieťa však, že by v škole toto náboženstvo vyučovali.

Osemročné gymnázium Forel International School navštevuje Michal Fico niekoľko mesiacov. Školu v roku 2001 založila Švajčiarka Zarin Buckingham, ktorá sa niekoľko rokov zúčastňovala na bahaiských obchodných konferenciách. „Bola to moja osobná obchodná aktivita.

Nemá to nič spoločné so školou. Už nie som členkou,“ povedala pre Nový Čas. V diskusných fórach na internete sa píše, že v škole Forel sa vyučujú dobré vlastnosti podľa vzoru bahaiskej cirkvi. „Odmietame mať na škole náboženstvo, sme medzinárodná škola a máme aj kresťanov,“ tvrdí Buckingham. Na gymnázium sa platí mesačné školné 890 EUR (26 812 Sk). Predseda vlády Robert Fico však vyhlásil, že jeho syn získal štipendium, preto sú jeho výdavky na školné len 89 EUR (2 681 Sk).

Riaditeľka školy minulý týždeň povedala, že štipendiá idú z jej osobných peňazí.

Bahaisti neboli do roku 2007 zaregistrovanou cirkvou. Miroslav

Lojda z Ústavu pre vzťahy štátu a cirkví tvrdí, že doteraz na bahaiskú cirkev nedostali žiadnu sťažnosť. Podľa hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozefa Kováčika sú bahaisti pacifistickou organizáciou.

„Podľa toho, čo tvrdia, je však ich zakladateľ stelesnením Duha Svätého. Z pohľadu katolíckej cirkvi je to však blud,“ dodáva.

Je bahá'í sekta alebo cirkev?

Hlása rovnosť všetkých náboženstiev a nesmrteľnosť duše. Jej zakladateľom je Bahá'u'lláh, bahaistami považovaný za posledného z radu Božích Prejavov, ktorý siaha do čias starších, než sú zachované záznamy, až po Abraháma, Mojžiša, Buddhu, Krista a Mohameda. Bahaista by mal napríklad napísať poslednú vôľu, v ktorej majetok rozdelí na 2 520 dielov medzi členov rodiny. Najvyššiu autoritu má Svetový dom spravodlivosti, ktorý sídli v izraelskej Haife. Bahaiské spoločenstvo má dnes asi 6 miliónov členov na celom svete, u nás spoločenstvo zaregistrovali v roku 2007.

Premiérovi syn Michal vymenil súkromné gymnázium za Forel International School.

Robert Fico vyhlásil, že vďaka štipendiu platí školné len 89 eur.

Podľa riaditeľky sa ich súkromná škola neviaže na žiadne náboženstvo.

(vš), Nový Čas, 23.9.2009

Aj Slováci za Kristovým námestníkom

Stovky Slovákov chcú vidieť pápeža Benedikta XVI. v Čechách. Jeho cesta v susednej krajine sa začne v sobotu, vyvrcholí v pondelok na budúci týždeň. Hlava katolíckej cirkvi navštívi Prahu, Brno a Starú Boleslav.

Do Brna je zatiaľ prihlásených 8575 slovenských pútnikov. Benedikt XVI.

pricestuje v sobotu predpoludním na ruzynské letisko do Prahy, kde ho čaká uvítací ceremoniál. Potom navštívi kostol Panny Ma-

rie Vítězné - Pražského Jezulátka, na Pražskom hrade sa stretne s prezidentom Václavom Klausom a ďalšími politikmi a večer sa bude modliť s kňazmi a rehoľníkmi. V nedeľu odslúži svätú omšu v Brne a popoludní sa stretne so zástupcom Ekumenickej rady cirkvi a akademickou obcou. V pondelok - na deň sv. Václava, bude slúžiť svätú omšu v Starej Boleslavi a stretne sa s mládežou. Z Čiech pápež odletí v pondelok popoludní. **JÁN FELIX, Šport, 24.9.2009**

Na pápeža si treba privstať, Slováci sa do Brna nehnú

Pre slovenských katolíkov nastane túto nedeľu za českými hranicami náboženská udalosť roka. Pápež Benedikt XVI. odslúži pri brnianskom letisku omšu, na ktorej sa očakáva účasť najmenej 100-tisíc pútnikov.

Na vstup do areálu treba mať vstupenku, je bezplatná. Kto ešte nemal čas ju získať, trápiť sa nemusí. „Veríme, že príde veľa ľudí zo Slovenska, pričom tí, ktorí si vstupenku nestihli vybaviť, dostanú sa k nej priamo v informačných stánkoch pred areálom, kde bude omša,“ povedala pre Pravdu hovorkyňa Biskupstva brnianskeho Martina Jandlová.

Slováci však svoje autobusové rezervácie rušia. „Vieme, že ľudia sa trochu vyľakali obrovského davu ktorý sa predpokladá priamo na omši pri Brne a povedali, že v televízii všetko uvidia úplne zblízka. Problémom sa tiež javí podmienka, že autobusy by sme museli pri Brne odstaviť už ráno pred deviatou hodinou. Ľudia by museli veľmi dlho pred samotnou omšou byť na mieste,“ tvrdí hovorkyňa SAD Žilina Ivana Strelcová.

Rozsiahly priestor pojme veľký počet veriacich. Jandlová ubezpečila, že sa netreba obávať, že by sa nenašlo miesto pre všetkých pútnikov. „Areál má kapacitu približne 150-tisíc osôb. Predpokladáme, že na omšu príde zhruba 100-tisíc ľudí, ale aj keby ich bolo oveľa viac, máme pripravené ešte rezervné plochy,“ poznamenala.

Meteorológovia majú pre Brno radostnú správu - predpovedajú príjemné počasie. „Denná teplota dosiahne

v nedeľu 20 stupňov Celzia, obloha bude slnečná,“ píše na svojej webovej stránke meteopress.cz.

Omša sa začne o 10. hodine. Areál otvorí už o štvrtej hodine ráno. „Odporúčame prísť čo najskôr. Dodržiavajte čas, ktorý je uvedený na miestenke. Nikto sa však nemusí báť, ak sa oneskorí, pretože prístup na omšu nijako časovo neobmedzíme. Platí však v prvom rade to, čo som spomenula - dostať sa na omšu včas podľa pokynov,“ podotkla Jandlová.

Veriaci sa počas vyčkávania na pápeža nebudú nudiť. O šiestej hodine ráno sa začne Zároveň zdôraznil, že pri výtržnostiach na štadiónoch je veľmi dôležitá rýchlosť samotného konania. „To znamená, že pokiaľ chytím páchatel'a, aby nebol odsúdený o dva roky za konanie, ktorého sa dopustil pred dvoma rokmi,“ vysvetlil s tým, že iba trest uložený okamžite má výchovný účinok. Kedy by to mohlo začať fungovať v praxi, zatiaľ nechcel spresniť.

Polícia musí podľa viceprezidenta Jankoviča nastúpiť s tvrdými opatreniami. „Inak sa nám to vymkne tak z rúk, že potom nás už prevalcujú.“ Potrebné sú podľa jeho slov kamerové systémy, ako aj školenia usporiadateľov.

„Keď to dotiahneme, myslím, že to bude jeden z najlepších prostriedkov, ako naučiť niektorých ľudí, ako sa majú správať na štadiónoch“

Stanislav Jankovič viceprezident Policajného zboru

**Miroslav Čaplovič
PRAVDA, 24.9.2009**

Balázs: Po tejto kauze budeme obozretnejší

Františkáni zvažujú, že po skončení vyšetrovania zažalujú políciu aj médiá.

Bratislavskí františkáni už nebudú po obvinení zo sexuálneho zneužívania detí pomáhať ľuďom v núdzi tak, ako to robili doteraz.

„Tieto aktivity boli obmedzené už po mojom nástupe do funkcie. Veľkrát boli zneužívané, po tomto prípade budeme ešte obozretnejší,“ hovorí ich predstavený Ján Krstiteľ Balázs. Rodinám detí, ktoré ich obvinili, pomáhali jedlom aj peniazmi. Obvinení františkáni vnímajú zvrät vo vyšetrovaní ako úľavu, no z postupu polície majú zvláštne pocity, tvrdí Balázs. Prvé obdobie po prepustení z väzby bolo náročné. Hoci boli v prostredí, ktoré im dôverovalo, poznačilo to ich psychiku. „Istý čas si to so sebou poneseš.“ Na fungovaní rádu sa však kauza nijako neprejavila, mnohí rodičia dokonca vyjadřili solidaritu. Balázs je presvedčený, že dôvera k polícii sa po tejto kauze zníži. Problém je aj v tom, že bulvár výdatne medializoval deti a ich rodinu. „Je množstvo reálnych prípadov zneužívania detí v detských domovoch, na Slovensku funguje aj detská pornografia. Ak by boli v budúcnosti nejaké deti kýmkoľvek zneužívané, rodičia si dobre rozmyslia, či pôjdu na políciu, či to budú vôbec zverejňovať.“

Balázs pripúšťa, že po skončení vyšetrovania zažalujú políciu aj bulvárne médiá. „Keď sa kauza uzavrie, budeme uvažovať aj nad týmito otázkami.“ Verí, že tento prípad zmení aj pohľad cirkvi. „Cirkev je všeobecne ľahostajná k zneužívaniu moci. Mohlo by ju to posunúť, aby sa ozvala, keď sa deje nepravosť.“ (vag), SME, 24.9.2009

Pápež navštívi Veľkú Britániu

Rím. Benedikt XVI. navštívi budúci rok Veľkú Britániu. Pôjde o prvú cestu hlavy katolíckej cirkvi do Anglicka od roku 1982, keď Ján Pavol II. pritiahol do ulíc davy ľudí. Benedikta pozval do Londýna britský premiér Gordon Brown počas svojej februárovej návštevy Vatikánu. (toh), SME, 24.9.2009

Kostol Povýšenia Svätého Kríža bude možno už na budúci rok v noci osvetlený

Výstava o dejinách tretieho najväčšieho mesta na Slovensku. Chcú sa zviditeľniť. Výstavu o meste Prešov predstavia v rozličných kútoch zeme-gule.

V každej krajine, kde bude nainštalovaná, ju prispôbia jazyku tamajších obyvateľov.

„Chceme ukázať nielen sakrálnu, ale aj svetskú pamätihodnosť tretieho najväčšieho mesta na Slovensku,“ vysvetlil Blahoslav Lazorič z Krajského múzea v Prešove. Mesto, o ktorom prvú písomnú zmienku zaznamenali v roku 1247, bolo podľa neho vždy centrom školstva a kultúry. „Na výstavu sme pripravili cenné medirytí-

ny, dobové pohľadnice, reprodukcie obrazov aj fotografie zo súčasnosti, „dodal B. Lazorič.

Pretože výstava je určená predovšetkým ľuďom, ktorí v centre Šariša nikdy v živote neboli, museli ju tomuto faktu prispôbiť. „Keby sme pripravovali prezentáciu pre domácich, postupovali by sme celkom inak, ale takto Prešov predstavujeme prakticky od základov,“ povedal pracovník múzea B.

Lazorič. Zahraničná púť výstavy sa začne v Izraeli a postupne sa cez európske mestá má dostať až do USA.

Peter Novotný, Nový Čas, 24.9.2009

Mená našich najtvrdších eštabákov sú už na webe

Ľudia, ktorí po auguste 1968 sledovali Alexandra Dubčeka, prenasledovali stúpencom reforiem a slúžili ako hlavný represívny nástroj normalizácie na Slovensku, vystúpili z anonymity. Mená všetkých 235 príslušníkov Hlavnej správy ŠtB slovenského ministerstva vnútra z rokov 1969 až 1974 zverejnil Ústav pamäti národa. Medzi nimi je aj publicista a dlhoročný člen Slovenskej akadémie vied Ondrej Dányi. Počas piatich rokov existencie Hlavnej správy ŠtB bol náčelníkom jej analytického odboru.

Podľa riaditeľa sekcie dokumentácie Ústavu pamäti národa Ľubomíra Morbachera Dányi rozhodoval o osudoch prenasledovaných ľudí. „Keď je niekto v štruktúre Štátnej bezpečnosti tak vysoko, že robí analýzy a poskytuje návody pre vedenie, ako majú postupovať proti prenasledovaným skupinám, tak jeho úloha je absolútna,“ povedal Morbacher

pre HN. Spojiť s Dányiom sa nám nepodarilo. Vo svojich životopisoch uvádza, že pracoval v štátnych službách. Z ŠtB odišiel na vlastnú žiadosť v roku 1975 v hodnosti majora.

Podľa Morbachera sa Dányi neskôr presunul na akademickú pôdu a publikoval práce namierené proti cirkvi. „Robil to človek, ktorý mal prístup k informáciám o cirkvi. Neskôr ich využíval vo svojej ďalšej práci.“ Niektoré Dányiho knihy sa dodnes dajú nájsť v knižniciach alebo kníhkupectvách.

Ústav pamäti národa plánuje o niekoľko mesiacov vydať aj dokumenty o činnosti Hlavnej správy ŠtB. „Naším cieľom je, aby sa prenasledovaní občania dozvedeli mená tých, ktorí dramatickým spôsobom zasiahli do ich života,“ povedal predseda správnej rady ústavu Ivan Petranský.

(bir)

HN, 25.9.2009

Pápež navštívi Veľkú Britániu

Pápež Benedikt XVI. pricestuje na budúci rok do Veľkej Británie. Bude to prvá návšteva hlavy rímskokatolíckej cirkvi v krajine za posledných 28 rokov. Zároveň bude iba druhá odvtedy, čo sa kráľ Henrich VIII. pred takmer 500 rokmi odtrhol od Ríma a založil anglikánsku cirkev. **Markíza, 24.9.2009**

Pápež Benedikt u nás bol. Ešte ako kardinál Ratzinger

Pápež Benedikt XVI., ktorý zajtra prichádza na trojdňovú návštevu Česka, zavítal začiatkom 90. rokov aj na Slovensko. Kardinál Joseph Ratzinger vtedy vystúpil s prednáškou v bratislavskom Istropolise a stretol sa s bohoslovcami. Na Slovensku má dodnes niekoľko veľmi dobrých známych. „Je to človek jednoduchý, pravdivý, usmievavý. Dobrú náladu nestráca ani vtedy, keď musí dlho stáť a je unavený, keďže má už viac ako 80 rokov. Napriek únave sa rozdáva ďalej,“ spomína jeho blízky spolupracovník vo vatikánskej Kongregácii pre náuku viery biskup Jozef Zlatňanský.

Návštevy pápeža Benedikta by sa čoskoro mali dočkať aj naši veriaci. „Mohlo by to byť do troch rokov,“ potvrdil pre HN hovorca KBS Jozef Kováčik. Dovtedy musia za ním cestovať za hranice - na omšu do Brna, ktorú bude celebrowať v nedeľu, sa chystá viac ako desaťtisíc slovenských veriacich. **(sim), HN, 25.9.2009**

Je aj na Facebooku

Svätý Otec si získal po celom svete autoritu a ľudia dokážu precestovať tisícky kilometrov, aby ho videli a požehnali im. Pápežov život prešlo veľa zaujímavých situácií, ktoré ovplyvnili jeho ďalší život a v mnohých prípadoch aj samotnú cirkev.

- Pápež sa narodil v roku 1927 ako Joseph Alois Ratzinger do rodiny policajta v bavorskej obci Marktl am Inn blízko Pasova.

- Oficiálny poradovník počtu pápežov neexistuje, ale bežne sa uvádza, že Benedikt XVI. je 265. Svätým Otcom.

- Pápež vie celkovo až 7 jazykov. Ďalšie sú: taliančina, francúzština, angličtina, španielčina a čiastočne aj portugalčina.

- Zisk z jeho kníh ide na účet Ratzingerovej nadácie, ktorá financuje bohoslovecké štúdiá chudobných študentov.

- Benedikt ovláda okrem rodnej nemčiny aj cirkevnú latinčinu, ktorá je úradným jazykom vo Svätej stolici.

- Svätý Otec údajne používa aj počítač, no nie je známe, či ho obsluhuje sám.

Jeho spolupracovníci mu vytvorili vlastný profil na Facebooku či stránku na Youtube.

**RASŤO MICHÁLKO
Plus jeden deň, 25.9.2009**